

ВИВЧЕННЯ НАЙПОШИРЕНІШИХ ДОМІШОК У КУСТАРНО ВИГОТОВЛЕНИХ ПРЕПАРАТАХ МЕТАМФЕТАМІНУ

Загородній С.Л., Васюк С.О.

Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр при ГУ МВС України
в Запорізькій області, Запорізький державний медичний університет

Останнім часом широкого поширення набули правопорушення у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, пов'язані з незаконним виготовленням, транспортуванням, зберіганням, збутом та вживанням особливо небезпечної психотропної речовини - кустарно виготовленого препарату, що містить метамфетамін.

Препарати метамфетаміну раніше застосовувались в медицині для лікування депресій, хронічної втоми та регулювання ваги. Хронічне вживання цих препаратів викликає сильну психічну залежність. Тому обіг метамфетаміну в Україні заборонено. Нелегально виготовлений метамфетамін часто містить побічні та проміжні продукти, залишки реагентів та допоміжних речовин.

Отриманий продукт характеризується низкою криміналістично значимих ознак, які можуть бути використані при проведенні порівняльних досліджень для отримання оперативно-важливої інформації про можливий регіон виготовлення речовини, шляхи його переміщення від виробника до споживача.

На сьогоднішній день відомо, щонайменше, десять методів нелегального синтезу похідних амфетаміну, в тому числі й метамфетаміну. Серед відомих: реакція Лейкарта (конденсація бензилметилкетона з метиламіном та мурашиною кислотою або N-метилформамідом з наступним гідролізом в присутності сірчаної кислоти), відновлювальне амінування (реакція бензилметилкетона та суспензії нікеля Ренея з газоподібним метиламіном та воднем), оксимна схема та інші. Але найпоширенішим способом отримання метамфетаміну на території України є відновлення ефедрину (псевдоефедрину), що отримують екстракцією спиртом або бензином з відповідних медичних препаратів, йодом та червоним фосфором.

Окрім того, до отриманого кустарним способом метамфетаміну, свідомо додають індиферентні наповнювачі та фармакологічно активні речовини, які також мають інформативну цінність.

Для вивчення домішок, присутніх у кустарних препаратах з ефедрину, що містять метамфетамін, було проаналізовано близько трьохсот речовин, що вилучались з незаконного обігу на території Запорізької області протягом двох років.

В результаті у кустарних препаратах з ефедрину, що містять метамфетамін, було виявлено такі найпоширеніші домішки: бензальдегід, бензилметилкетон та амфетамін (є побічними продуктами синтезу основного компоненту), трипролідін (міститься у вихідних лікарських препаратах) та продукти його перетворень, 2-(4-метилбензил)піридин, дибутилфталат (екстрагується з полімерних предметів, пристосованих для виготовлення метамфетаміну кустарним способом), пірацетам та цинаризин (додаються до препаратів для посилення дії), 5-метил-2-фенілндолизин, а також декілька компонентів, що не ідентифікуються програмним забезпеченням обладнання, але мають хроматографічно значимі властивості. Крім названих зустрічаються специфічні домішки.

Таким чином вивчено основні домішки у кустарних препаратах метамфетаміну, які можуть використовуватись для порівняльного дослідження вилучених з нелегального обігу речовин.